

”

Воєділова О., Лисенко Л., Гаркуша С. Формування креативності як ключової м'якої навички майбутніх учителів фізичної культури. *Освіта. Інноватика. Практика*, 2025. Том 13, № 10. С. 31-37. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol13i10-004>.

Voiedilova O., Lysenko L., Harkusha S. Formuvannia kreatyvnosti yak kliuchovoi m'iaкои navchyky maibutnih uchyteliv fizychnoi kultury [Formation of creativity as a leading soft skill of physical education teachers]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice*, 2025. Vol. 13, No 10. S. 31-37. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol13i10-004>.

УДК 378:37.091.12.011.3-051:796

DOI: 10.31110/2616-650X-vol13i10-004

Олена ВОЄДІЛОВА¹, Людмила ЛИСЕНКО², Сергій ГАРКУША³¹⁻³ Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, Україна¹ <https://orcid.org/0000-0003-0771-8325>
voiedilovaid@gmail.com² <https://orcid.org/0000-0002-3629-3840>
llysenkol@gmail.com³ <https://orcid.org/0000-0002-7120-1446>
biomex@ukr.net

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ ЯК КЛЮЧОВОЇ М'ЯКОЇ НАВИЧКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Анотація. У статті розглядається проблема формування креативності як ключової м'якої навички у підготовці майбутніх учителів фізичної культури. Автори підкреслюють, що сучасне суспільство, яке швидко змінюється під впливом глобалізаційних процесів і технологічних викликів, потребує фахівців, здатних мислити нестандартно, адаптуватися та створювати інноваційні підходи до організації освітнього процесу. Креативність трактується як комплексне поєднання уяви, фантазії, гнучкості мислення та здатності до вирішення проблем, що забезпечує не лише професійне зростання педагога, але й розвиток творчого потенціалу учнів. На основі аналізу науково-методичної літератури, педагогічних спостережень, опитувань і результатів експерименту доведено, що інтеграція креативних підходів у навчальні програми сприяє підвищенню мотивації студентів, розвитку їхньої самостійності, критичного мислення, уміння працювати в команді. Особливу увагу приділено освітній програмі «Середня освіта (Фізична культура)» Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, у якій реалізовано курс «Креативні підходи до уроку фізичної культури». Педагогічний експеримент, проведений серед студентів 4 курсу, засвідчив зростання рівня креативності в експериментальній групі, що навчалася за інноваційними методами, на відміну від контрольної групи, де позитивна динаміка була мінімальною. Отримані результати підтверджують ефективність запропонованої системи розвитку креативності, яка ґрунтується на використанні інтерактивних методів, створенні творчого освітнього середовища та активній залученості студентів до навчального процесу. Зроблено висновок, що креативність має розглядатися як необхідна умова сучасної професійної підготовки вчителів фізичної культури, адже вона забезпечує їхню готовність до реалізації принципів Нової української школи та ефективної педагогічної діяльності в умовах постійних змін.

Ключові слова: м'які навички; фізична культура; креативність; освітній процес; здобувачі освіти; Нова українська школа.

Olena VOIEDILOVA¹, Lyudmila LYSENKO², Serhiy HARKUSHA³¹⁻³ National University "Chernihiv Collegium" named after Taras Shevchenko, Ukraine¹ <https://orcid.org/0000-0003-0771-8325>
voiedilovaid@gmail.com² <https://orcid.org/0000-0002-3629-3840>
llysenkol@gmail.com³ <https://orcid.org/0000-0002-7120-1446>
biomex@ukr.net

FORMATION OF CREATIVITY AS A LEADING SOFT SKILL OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS

Abstract. The article addresses the issue of developing creativity as a key soft skill in the training of future physical education teachers. The authors emphasize that modern society, rapidly transforming under the influence of globalization and technological challenges, requires specialists who can think unconventionally, adapt quickly, and develop innovative approaches to the educational process. Creativity is understood as a complex integration of imagination, flexibility, and problem-solving ability, which fosters not only the professional growth of teachers but also the creative development of students. Based on an analysis of scientific and methodological literature, pedagogical observations, surveys, and experimental data, it is proven that integrating creative approaches into educational programs enhances student motivation, independence, critical thinking, and teamwork. Special attention is given to the educational program "Secondary Education (Physical Culture)" at T.H. Shevchenko Chernihiv Collegium, which includes the course "Creative Approaches to the Physical Education Lesson." A pedagogical experiment conducted with fourth-year students demonstrated a significant increase in creativity levels in the experimental group, which was taught using innovative methods, compared to minimal progress in the control group, which was taught traditionally. The findings confirm the effectiveness of the proposed system for developing creativity, which is based on interactive methods, creative learning environments, and active student engagement. The study concludes that creativity should be considered a necessary condition for the professional preparation of physical education teachers, as it ensures readiness to implement the principles of the New Ukrainian School and to carry out effective pedagogical activities in a constantly changing environment.

Keywords: soft skills; physical culture; creativity; educational process; students; New Ukrainian School.

Постановка проблеми. Сучасне суспільство характеризується швидкими темпами технологічних змін, глобалізаційними процесами та зростанням соціальних викликів, що вимагають від особистості гнучкості мислення, уміння адаптуватися та знаходити нестандартні рішення. У цих умовах особливого значення набуває розвиток креативності – здатності створювати нове, оригінальне, ефективне. Саме креативність є однією з провідних м'яких навичок (soft skills), необхідних фахівцю XXI століття. Креативні підходи – це не просто доповнення до освіти, а необхідна навичка для успішного життя в сучасному світі. Розвиваючи креативні якості у майбутніх педагогів, ми даємо їм можливість реалізувати свій потенціал, вдосконалювати підходи до вдосконалення освітнього процесу з фізичної культури в умовах реформи Нової української школи (далі НУШ).

Для майбутнього вчителя фізичної культури креативність має подвійне значення: з одного боку – як індивідуальна риса, що дозволяє знаходити інноваційні шляхи організації освітнього процесу, а з іншого – як професійна компетентність, що формує в учнів інтерес до рухової активності, навички самовираження, творчого підходу до власного розвитку.

Сучасні трансформаційні процеси в освіті актуалізують потребу у педагогах, які здатні мислити творчо та гнучко, швидко реагувати на виклики часу, впроваджувати інноваційні підходи у професійній діяльності. Проте аналіз науково-методичних джерел та практики підготовки фахівців засвідчує наявність певних протиріч: між суспільним запитом на створення педагогами оригінальних моделей освітнього процесу та недостатнім рівнем готовності майбутніх вчителів фізичної культури до реалізації цього завдання; між потребою в інтеграції креативної педагогіки в освітній процес і недостатньою кількістю ефективних методичних розробок, спрямованих на розвиток креативності у студентів спеціальності Середня освіта (Фізична культура); між необхідністю цілеспрямованого розвитку творчого потенціалу здобувачів освіти та недостатньою орієнтованістю чинних освітніх програм на формування креативності як професійної компетентності. Саме ці протиріччя зумовили вибір теми дослідження та визначили його актуальність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури свідчить, що креативна педагогіка є не лише напрямом освіти, а й філософією педагогічної діяльності, спрямованою на розвиток потенціалу кожного здобувача.

Психологічні аспекти креативності розкрито у працях Н. Бельської, М. Мельник, М. Новгородської [2], які акцентують увагу на розвитку творчого потенціалу особистості в умовах освітнього середовища. Питання креативної педагогіки досліджували І. Муравйова, А. Целікова [5], В. Павленко [7], а також провідні зарубіжні науковці А. Craft [9], R. Beghetto, J. Kaufman [8], які розглядають креативність як ключовий компонент професійної компетентності педагога та чинник модернізації освіти. Впровадження елементів креативної педагогіки у процес фізичного виховання школярів досліджували Л. Лисенко [4], О. Воєділова [3], А. Синиця [10].

Отже, формування креативності у майбутніх учителів фізичної культури – це не просто освітня тенденція, а необхідна умова підготовки фахівців, здатних забезпечити якісні зміни в освіті та реалізувати принципи Нової української школи.

Метою дослідження є виявлення ефективності креативних підходів до підготовки майбутніх учителів фізичної культури у формуванні їх м'яких навичок, зокрема креативності.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження було використано такі методи: *теоретичні*: аналіз та синтез даних науково-методичної літератури, інформаційних ресурсів і передового досвіду з питань формування м'яких навичок у здобувачів; *емпіричні*: педагогічне спостереження за освітнім процесом майбутніх вчителів фізичної культури; узагальнення власного педагогічного досвіду для визначення актуальних питань вдосконалення педагогічного процесу з формування м'яких навичок студентів; педагогічний експеримент з метою апробації педагогічної технології формування м'яких навичок здобувачів; анкетування (зворотній зв'язок); методи діагностики креативності (модифікована україномовна версія тесту креативності Ф. Вільямса з обґрунтуваннями Н. Бельської [2]); *статистичні*: проведено статистичний аналіз експериментальних даних, який включав визначення середніх значень і варіативності за допомогою методу середніх величин, перевірку достовірності відмінностей між контрольною та експериментальною групами за критерієм Стюдента (t-критерій), а також підтвердження наукової достовірності отриманих результатів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У підготовці фахівців з фізичної культури у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Т. Шевченка ми приділяємо особливу увагу розвитку м'яких навичок здобувачів засобами формальної та неформальної освіти. Здатність майбутніх фахівців з фізичного виховання створювати оригінальні авторські моделі освітнього процесу є важливою складовою професійної моделі вчителя фізичної культури, на яку ми орієнтуємось.

Метою освітньої програми «Середня освіта (Фізична культура)» (далі ОП) – є створення цілісної системи підготовки гуманного, компетентного, адаптивного, творчого, здатного до саморозвитку фахівця з вищою освітою у галузі освіта (фізична культура), здатного моделювати засоби

педагогічного впливу та ефективно застосовувати їх у практиці діяльності вчителя фізичної культури та організатора секційної роботи в закладах середньої освіти [6].

Особливостями даної ОП є:

- оволодіння теоретико-методичними засадами управління адаптивним функціонуванням організму школярів у процесі занять фізичними вправами;
- поглиблене набуття здатностей здійснення секційної роботи з можливістю доповнити базову освіту вибірконими програмами Minor (хореографія, спортивне тренування, фітнес);
- формування soft skills, здатності до креативно-інноваційної діяльності, саморозвитку, самовдосконалення, самоактуалізації;
- логістичну доцільність практичної підготовки.

Освітній процес здійснюється на засадах: студентоцентризму; академічної свободи; системного, компетентнісного, діяльнісного та творчого підходів; аксіологічного й акмеологічного підходів; цілісності й інтегративного характеру теоретичної, практичної і дослідницької підготовки; професійної спрямованості.

Важливою концептуальною засадою викладання є логістичне використання дидактичного арсеналу педагогічних впливів (принципи, методи, форми, методичні прийоми, засоби, стимулювання тощо) на основі вибірково-варіативного підходу.

У відповідності до цього використовуються різноманітні методи навчання – від пояснювально-ілюстративних, репродуктивних до інтерактивних, проблемно-пошукових, дослідницьких, евристичних. Використання активних методів спрямовано на підготовку та захист студентами власних та колективних освітніх проєктів.

Форми організації освітнього процесу: лекційні, семінарські, практичні, лабораторні заняття, практична підготовка, самостійна робота, консультації, контрольні заходи. Активно використовуються: майстер-класи, онлайн-курси, воркшопи, конкурси, тренінги, елементи дистанційного навчання, студентські наукові гуртки.

В ОП включені освітні компоненти (далі ОК), які безпосередньо впливають на розвиток м'яких навичок та креативності (ОК «Креативні підходи до уроку фізичної культури», «Інноватика в системі фізичного виховання у початковій та середній школі»), а також ОК, які у своєму змісті передбачають їх формування (ОК «Фізична культура в НУШ», «Психологія фізичного виховання і спорту», «Педагогіка», «Теорія і методика фізичного виховання»).

До прикладу метою ОК «Креативні підходи до уроку фізичної культури» є – сприяння розвитку у майбутніх вчителів фізичної культури вміння креативно мислити, підготовка їх до усвідомленого оволодіння професійними вміннями й навичками, формування майстерного, компетентного, творчо мислячого фахівця, здатного до побудови креативних моделей організації фізичного виховання; постійного саморозвитку та вдосконалення. Під час опанування даного освітнього компоненту здобувачі покроково вчать мислити креативно, шукати ефективні нестандартні рішення освітніх завдань, створювати оригінальні моделі освітнього процесу. Використовуються активні та інтерактивні методи навчання студентів (тренінги, кейси, форум-театр, мозкові штурми, командні та індивідуальні проєкти, гейміфікація та інші). Наведені методи сприяють розвитку творчих здібностей здобувачів (необхідна навичка для побудови ефективного освітнього процесу за принципами НУШ, де цінується оригінальність та здатність до інновацій); підвищенню мотивації майбутніх фахівців (коли здобувачі залучені до навчального процесу, захоплені індивідуальною чи особистісною творчістю, креативною діяльністю вони відчують більшу зацікавленість і мотивацію до навчання); глибокому розумінню матеріалу (активне засвоєння знань сприяє кращому їх запам'ятовуванню та розумінню); підготовці до життя та успішної професійної діяльності (креативні підходи до освітнього процесу допомагають здобувачам розвинути навички, необхідні для успішної освітньої діяльності у ЗЗСО за реформою НУШ та легко адаптуватися до змін освітньої політики) [3].

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання з ОК «Креативні підходи до уроку фізичної культури» є достатній рівень володіння інформацією та здатності використання її в педагогічних ситуаціях, а саме вміння створювати креативні моделі педагогічного процесу. При оцінюванні креативних моделей педагогічного процесу беруться до уваги: оригінальність ідей; її обґрунтування та відповідність основним педагогічним законам; реальність впровадження в практику; якість презентації.

У процесі навчання майбутніх вчителів фізичної культури ми широко використовуємо засоби креативної педагогіки – сучасного підходу до навчання, який націлений на розвиток творчих здібностей здобувачів; це не просто передача знань, а й створення умов для самостійного мислення, пошуку нестандартних рішень та реалізації власних ідей [1].

В освітньому процесі ми робимо акцент на особистості майбутнього педагога, враховуючи, що кожен здобувач унікальний і має свій власний творчий потенціал. Завдання викладача – допомогти розкрити цей потенціал. Також ми створюємо творче середовище, де аудиторія перетворюється на

майданчик для експериментів, а студенти можуть вільно висловлювати свої думки та ідеї. При підготовці майбутніх вчителів фізичної культури ми заохочуємо їх до самостійності, коли здобувачі не просто отримують готові знання, а й активно долучаються до процесу навчання, ставлять питання та шукають відповіді. Важлива увага приділяється розвитку критичного мислення, коли студенти навчаються аналізувати інформацію, ставити під сумнів усталені стереотипи та формувати власну думку. Не менш важливою складовою ефективною підготовки здобувачів до професійної педагогічної діяльності вважаємо формування вміння співпрацювати та командну роботу, коли вони працюють у групах, обмінюються ідеями, відчують драйв колективної діяльності, цінність обміну думками, взаємозбагачення ідеями.

Креативність – комплекс навичок, який включає в себе уяву, фантазію, здатність до нестандартного мислення та вирішення проблем. І цей комплекс навичок має значний вплив на розвиток особистості майбутнього вчителя фізичної культури.

Вирішення креативних завдань спонукає здобувачів до аналізу, порівняння, узагальнення, що сприяє розвитку логічного та абстрактного мислення. Стимулювання прийняття креативних рішень підвищує самооцінку майбутніх педагогів. Коли здобувачі бачать реальні результати своєї роботи, вони відчують гордість за себе. Наприклад, по завершенню вивчення ОК «Креативні підходи до уроку фізичної культури» кожна академічна група видає створений в процесі вивчення дисципліни методичний збірник креативних шляхів проведення уроку. Спільна творча діяльність розвиває у студентів вміння спілкуватися, співпрацювати, висловлювати свої думки та поважати думки інших.

Для визначення ефективності описаних підходів у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Т. Шевченка на кафедрі Педагогіки, психології та методики фізичного виховання було проведено порівняльний педагогічний експеримент (табл. 1), щодо формування м'яких навичок, креативності зокрема, під час вивчення ОК «Креативні підходи до уроку фізичної культури».

Таблиця 1

Статистичні дані порівняльного педагогічного експерименту, щодо динаміки рівня креативності майбутніх вчителів фізичної культури під впливом цілеспрямованих педагогічних підходів

	Контрольна група (n-24)		Експериментальна група (n-23)	
	До експерименту	Після експерименту	До експерименту	Після експерименту
	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$	$M \pm m$
Показник рівня розвитку творчих особистісних характеристик	9.98±0,9	11,8±1,8	14,5±1,1	34,0±4,0
Рівень розвитку креативності	Нижче за середній (верхня межа)	Середній (нижня межа)	Середній	Високий (нижня межа)

В експерименті взяли участь 47 здобувачів 4 курсу факультету фізичного виховання (2 академічні групи). Керувала експериментом, авторка та розробниця курсу «Креативні підходи до уроку фізичної культури», доцентка Олена Воєділова. Групи були розподілені на контрольну (n-24) та експериментальну (n-23). Експериментальна група засвоювала ОП з акцентом на розвиток м'яких навичок, контрольна група вивчала ОК з традиційними підходами до навчання. Експеримент тривав 2024-2025 навчальний рік. Для оцінки рівня креативності до та після експерименту здобувачам пропонувалася модифікована україномовна версія тесту креативності Ф. Вільямса з обґрунтуваннями Н. Бельської [2]. Відповіді на пункти субтесту-опитувальника фіксувалися у спеціальному протоколі, а потім зіставлялися з тестовим «ключем». Отриманий результат («сирий бал») перекладався в тестову шкалу «стандартних десятків», або «стенів», яка відобразила той чи інший рівень розвитку наявних творчих особистісних характеристик (низький менше 3 балів, нижче за середній 4-10 балів, середній 11-26 балів, вище за середній 27-33 бали, високий 34-49 балів, дуже високий більше 50 балів). Різниця показників до та після експерименту та між показниками груп визначалася за t-критерієм Стьюдента.

На першому етапі експерименту групи були однорідні щодо показників творчих особистісних характеристик: контрольна група – 10±0,9 бали, експериментальна – 14,5±1,1 бали, і хоча групи демонстрували різні рівні – нижче за середній (верхню межу) та середній (нижню межу) рівні, відповідно, різниця між ними була статистично недовірною ($p>0,05$).

У результаті порівняльного аналізу даних експериментальної групи до та після експерименту виявлено, що після впровадження моделі освітнього процесу щодо формування креативності, за показником рівня розвитку творчих особистісних характеристик середнє арифметичне значення змінюється достовірно ($p<0,05$) і становить 34,0±4,04 бали, коефіцієнт варіації при цьому складає 33, 57%, що свідчить про помірну варіативність даних та індивідуальний характер формування м'яких навичок здобувачів під впливом розробленої методики. У контрольній групі середнє арифметичне показника рівня розвитку творчих характеристик достовірно не змінюється ($p>0,05$) і становить 11,80±1,80 бали, коефіцієнт варіації – 48,24%, що вказує на високу варіативність вибірки та про

наявність суттєвих індивідуальних відмінностей у розвитку творчих якостей серед учасників контрольної групи. Нижчі показники коефіцієнту варіації в експериментальній групі, порівняно з контрольною, демонструють меншу різницю в індивідуальних показниках здобувачів вибірки, що може бути позитивним наслідком впливу методики на формування творчих особистісних характеристик здобувачів. Достатньо високі показники коефіцієнту кореляції обох груп свідчать про недостатню достовірність результатів дослідження для генеральної сукупності. Подальші дослідження потребують збільшення кількості досліджуваних для отримання більш достовірних результатів. В той же час виявлені тенденції дають можливість робити попередні висновки про ефективність запропонованого підходу. Різниця між показниками рівня розвитку творчих особистісних характеристик контрольної та експериментальної груп стала статистично достовірною ($p < 0,05$).

Порівняльний аналіз показників експериментальної та контрольної груп до та після експерименту (табл. 1) дозволяє зробити висновок що в учасників експериментальної групи спостерігається позитивна динаміка у підвищенні рівня розвитку творчих особистісних характеристик, а також збалансованості значення показників. Це підтверджує ефективність запропонованої системи педагогічних засобів і методів формування креативності, що забезпечили позитивну динаміку творчого потенціалу досліджуваних.

Виявлено, що після впровадження описаних вище підходів та курсу «Креативні підходи до уроку фізичної культури» зокрема, різниця показників рівня творчих характеристик між групами стала суттєвою ($p < 0,05$). Що підтверджує позитивний вплив спеціально розроблених підходів на формування м'яких навичок майбутніх вчителів в фізичної культури, на прикладі креативності. Здобувачі експериментальної групи у вербальному та письмовому зворотньому зв'язку (анкетування, комплекс питань щодо впливу педагогічної технології на розвиток особистісних та професійних якостей) вказували на позитивні зміни у формуванні їх особистості (87% опитаних), розвиток креативності (79% опитаних), формування вміння нестандартно дивитись та розв'язувати не лише педагогічні ситуації, а і будувати унікальну життєву траєкторію (73% опитаних). Після вивчення зазначеного ОК здобувачі відзначали більшу особистісну свободу, сміливість, нестандартність ідей, які у них виникають, розширення арсеналу педагогічних підходів до реалізації фізичного виховання у ЗЗСО. що позитивно характеризує розроблені креативні методичні шляхи до викладання ОК «Креативні підходи до уроку фізичної культури».

Висновки. Дослідження засвідчило, що креативність є однією з провідних м'яких навичок майбутнього вчителя фізичної культури, яка визначає його здатність до професійного саморозвитку, педагогічної творчості, адаптації до змін і реалізації принципів НУШ. Теоретичний аналіз дозволив узагальнити, що креативність – не лише особистісна риса, а інтегрована професійна компетентність.

Результати експериментальної роботи підтвердили ефективність упровадження креативної педагогіки у процес підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Зокрема, освітній компонент «Креативні підходи до уроку фізичної культури» сприяв підвищенню рівня розвитку творчих характеристик, формуванню здатності до пошуку оригінальних рішень, зростанню мотивації до професійного самовдосконалення. Позитивна динаміка показників експериментальної групи засвідчує, що системне використання інтерактивних методів, створення сприятливого освітнього середовища, орієнтація на особистісну активність студентів є дієвими чинниками розвитку креативності.

Практичне значення дослідження полягає у розробці педагогічних підходів, що можуть бути впроваджені в освітні програми підготовки педагогів. Доцільним є включення до освітніх програм дисциплін, які орієнтовані на розвиток м'яких навичок, застосування тренінгових методів, гейміфікації, кейс-методу, педагогічних проєктів. Викладачам рекомендуємо створювати творче освітнє середовище, де студенти зможуть вільно висловлювати ідеї, експериментувати, проявляти ініціативу та розвивати м'які навички.

Отже, формування креативності майбутніх учителів фізичної культури слід розглядати як стратегічний напрямок педагогічної освіти. Це забезпечує підготовку педагогів, здатних реалізовувати інноваційні освітні моделі, підтримувати розвиток творчого потенціалу учнів і формувати позитивну мотивацію до фізичної активності та навчання загалом.

Перспективи подальших досліджень. У подальших дослідженнях доцільно розширити вибірку учасників та охопити студентів інших педагогічних спеціальностей для вивчення універсальності запропонованої моделі; дослідити вплив розвитку креативності на ефективність педагогічної діяльності молодих фахівців уже в умовах практичної роботи в школі; розробити систему діагностичних інструментів для більш точного вимірювання рівня сформованості м'яких навичок; передбачити цифрові інструменти та онлайн-навчання, які можуть підсилити формування креативності у студентів педагогічних спеціальностей. опрацювати цифрові інструменти та онлайн-формати навчання, які можуть підсилити формування креативності у студентів педагогічних спеціальностей.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Джерела фінансування. Дослідження не отримувало зовнішнього фінансування.

Доступність даних. Дані можуть бути надані за обґрунтованим запитом відповідному автору.

Використання засобів штучного інтелекту (ШІ). Під час підготовки цієї роботи автори не використовували інструменти штучного інтелекту.

Список використаних джерел

1. Антонова О. Є. Сутність поняття креативності: проблеми та пошуки. Теоретичні і прикладні аспекти розвитку креативної освіти у вищій школі. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. С. 14–41. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/8268/>
2. Бельська Н. А., Мельник М. Ю., Новгородська М. М. Діагностика креативності у профорієнтаційній роботі: методичні рекомендації. Київ: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. 72 с. URL: <https://surl.luhlib.org/iebudf>
3. Воєділова О., Заруба М., Вітченко А. Теоретико-методичні основи креативної педагогіки в контексті фізичного виховання. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. 2025. Т. 187, № 31. С. 203–207. <https://doi.org/10.58407/visnik.253133>
4. Лисенко Л., Вітченко А., Воєділова О. Шляхи розвитку емпатії у майбутніх фахівців з фізичного виховання. Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. 2019. Т. 3 (159). С. 175–181. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3476955>
5. Муравйова І., Целікова А. Креативна педагогіка як інноваційна галузь розвитку креативності учня. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020. № 70, Т. 3. С. 135–139. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-3.25>
6. Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Фізична культура)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.11 Фізична культура. Чернігів, 2024. 16 с. URL: <https://cloud.chnpu.edu.ua/index.php/s/PbwFNg2wiRMLAmB>
7. Павленко В. В. Креативність: сутнісна характеристика поняття. Креативна педагогіка: наук.-метод. журнал. Житомир: «Полісся», 2016. Вип. 11. С. 120–131. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/25862/1/павл. PDF>
8. Beghetto R. A., Kaufman J. C. Toward a broader conception of creativity: A case for "mini-c" creativity. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*. 2007. 1(2). С. 73–79. <https://doi.org/10.1037/1931-3896.1.2.73>
9. Craft A. *Creativity and Education Futures: Learning in a Digital Age*. Sterling: Trentham Books, 2011. <https://doi.org/10.1080/14748460.2012.691282>
10. Synytsia A., Koval I., Kuzhelnyi S. The role of physical education in shaping soft skills and self-regulation in senior students: an economic perspective. *SPORT TK*. 2025. Vol. 14, Article 6. URL: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=10009398>

References

1. Antonova, O. Ye. (2012). *Sutnist poniattia kreatyvnosti: problemy ta poshuky. Teoretychni i prykladni aspekty rozvytku kreatyvnoi osvity u vyschii shkoli* [The essence of the concept of creativity: problems and searches. Theoretical and applied aspects of the development of creative education in higher education] (pp. 14–41). Zhytomyr: Zhytomyr Ivan Franko State University. Retrieved from <https://eprints.zu.edu.ua/8268/> (in Ukrainian)
2. Bielska, N. A., Melnyk, M. Yu., & Novohorodska, M. M. (2021). *Diagnostyka kreatyvnosti u proforiientatsiinii roboti: metodychni rekomendatsii* [Diagnostics of creativity in career guidance work: Methodical recommendations]. Kyiv: Instytut obdarovanoi dytyny NAPN Ukrainy. <https://surl.luhlib.org/iebudf> (in Ukrainian)
3. Voiedilova, O., Zaruba, M., & Vitchenko, A. (2025). *Teoretyko-metodychni osnovy kreatyvnoi pedahohiky v konteksti fizychnoho vykhovannia* [Theoretical and methodological foundations of creative pedagogy in the context of physical education]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskiy kolehium» imeni T. H. Shevchenka* [Bulletin of the National University "Chernihiv Collegium" named after T. H. Shevchenko], 187(31), 203–207. <https://doi.org/10.58407/visnik.253133> (in Ukrainian)
4. Lysenko, L., Vitchenko, A., & Voiedilova, O. (2019). *Shliakhy rozvytku empatii u maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoho vykhovannia* [Ways of developing empathy in future specialists in physical education]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskiy kolehium» imeni T. H. Shevchenka* [Bulletin of the National University "Chernihiv Collegium" named after T. H. Shevchenko], 3(159), 175–181. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3476955> (in Ukrainian)
5. Muraviova, I., & Tselikova, A. (2020). *Kreatyvna pedahohika yak innovatsiina haluz rozvytku kreatyvnosti uchnia* [Creative pedagogy as an innovative field of developing students' creativity]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyschii i zahalnoosvitnii shkolakh* [Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools], 70(3), 135–139. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-3.25> (in Ukrainian)
6. *Osvitno-profesiina prohrama "Serednia osvita (Fizychna kultura)" pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity zi spetsialnosti 014 Serednia osvita, predmetnoi spetsialnosti 014.11 Fizychna kultura* [Educational and professional program "Secondary Education (Physical Culture)" of the first (bachelor's) level of higher education, specialty 014 Secondary Education, subject specialty 014.11 Physical Culture]. (2024). Chernihiv. <https://cloud.chnpu.edu.ua/index.php/s/PbwFNg2wiRMLAmB> (in Ukrainian)
7. Pavlenko, V. V. (2016). *Kreatyvnist: sutnisna kharakterystyka poniattia* [Creativity: The essential characteristic of the concept]. *Kreatyvna pedahohika: naukovo-metodychnyi zhurnal* [Creative Pedagogy: Scientific and Methodological Journal], (11), 120–131. Zhytomyr: Polissia. <https://eprints.zu.edu.ua/25862/1/павл. PDF> (in Ukrainian)
8. Beghetto, R. A., & Kaufman, J. C. (2007). Toward a broader conception of creativity: A case for "mini-c" creativity. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 1(2), 73–79. <https://doi.org/10.1037/1931-3896.1.2.73>

9. Craft, A. (2011). *Creativity and education futures: Learning in a digital age*. Sterling: Trentham Books.
<https://doi.org/10.1080/14748460.2012.691282>
10. Synytsia, A., Koval, I., Kuzhelnyi, S. (2025). The role of physical education in shaping soft skills and self-regulation in senior students: An economic perspective. *SPORT TK*, 14(6).
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=10009398>

/ Матеріал надійшов до редакції: 02.09.2025 р. / Прийнято до друку: 15.10.2025 р. / Опубліковано: 30.12.2025 р. /

This work is licensed under a Creative Commons License Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0).